

Analyse btw-verhoging:

minder toeristen,
minder omzet,
minder belastinginkomsten

Koninklijke Horeca
Nederland

Kijk voor meer informatie
op www.khn.nl

Btw-verhoging raakt niet alleen hotels, maar hele provincies

De btw-verhoging op logies van 9 naar 21 procent raakt niet alleen hotels en vakantieparken, maar de hele economie. Wie ergens overnacht, gaat ook uit eten, winkelen of op pad. Elke euro die een hotelgast uitgeeft aan een kamer, levert gemiddeld nog eens twee euro extra omzet op in andere sectoren. Bij buitenlandse gasten is dat zelfs 3,50 euro. Door deze zogenoemde multipliereffecten én het risico dat gasten korter blijven of uitwijken naar goedkopere bestemmingen over de grens, leidt de maatregel niet tot extra, maar juist tot minder belastinginkomsten.

Hotels kunnen belastingverhoging niet opvangen

Volgens onderzoek van Significant APE, in opdracht van het Ministerie van Financiën, zal het aantal overnachtingen met 30 procent dalen als gevolg van de btw-verhoging¹. Het ministerie rekent op een kleinere afname (8,5–22 procent), omdat het verwacht dat hotels 25 procent van de btw-verhoging zelf opvangen in plaats van die volledig door te berekenen aan gasten². Dat is niet realistisch. Een ondernemer kan een dergelijke kostenstijging (25 procent van een prijsverhoging van 11 procent) niet structureel voor eigen rekening nemen. Dat betekent namelijk een aanslag op de winstgevendheid en investeringsruimte, en vormt daarmee een directe bedreiging voor het voortbestaan van het bedrijf.

Nederland uit de pas met buurlanden

In Duitsland en België geldt een btw-tarief van respectievelijk 7 en 6 procent, terwijl Nederland kiest voor 21 procent.

“Door de hogere btw rijden gasten straks letterlijk de grens over, terwijl ondernemers in onze grensregio’s achterblijven met lege kamers en minder werkgelegenheid. Dat raakt direct aan de leefbaarheid van deze gebieden,” waarschuwt Marijke Vuik, voorzitter van Koninklijke Horeca Nederland.

“Door de hogere btw
rijden gasten straks letterlijk
de grens over”

Daarbovenop neemt de belastingdruk voor accommodaties verder toe. De vele mkb-bedrijven in deze sector worden al bovengemiddeld belast. In veel gemeenten betalen zij meer toeristenbelasting dan ondernemers in de buurlanden. Volgens adviesbureau Ginder verdwijnt nu al 38 cent van elke euro omzet naar lokale en landelijke heffingen³.

Houd vakanties betaalbaar

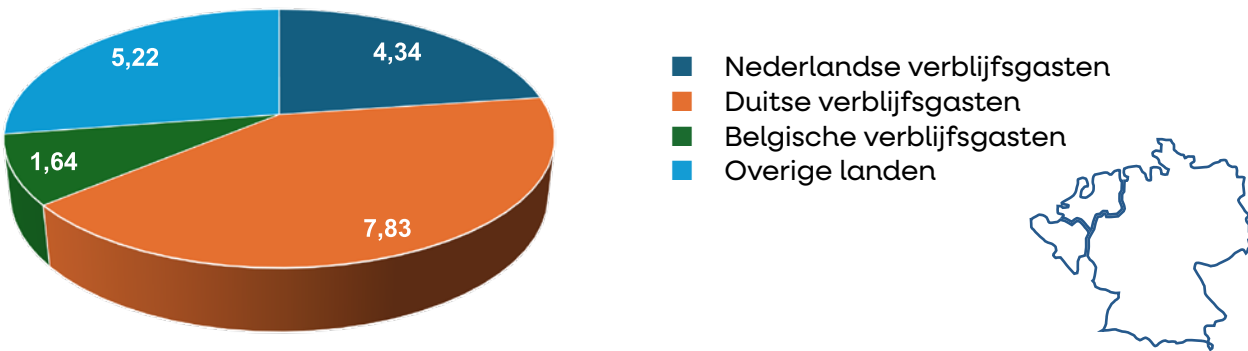
De btw-verhoging maakt vakanties duurder en vergroot de kloof tussen mensen die wel en niet op vakantie kunnen. Nu al gaat één op de zeven Nederlanders niet of nooit op vakantie⁴. Uit onderzoek van Significant APE blijkt dat door de btw-verhoging vijf procent van de Nederlandse vakantiegangers helemaal afhaakt. Dat vergroot de kans ongelijkheid en ondermijnt het maatschappelijk draagvlak voor toerisme. Betaalbare vakanties zijn niet alleen belangrijk voor ondernemers, maar ook voor het welzijn en de verbondenheid binnen onze samenleving.

Wat betekent dit voor de bestedingen van niet-zakelijke verblijfstoeristen?

De minister erkent in zijn Kamerbrief dat er bij de btw-verhoging geen rekening is gehouden met omzetsderving in aanverwante sectoren. Dat is opmerkelijk, want het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) verzamelt die gegevens al decennialang. Per provincie is exact bekend hoeveel verblijfsgasten uitgeven aan lokale winkels, horeca en dagrecreatie. Volgens het CBS gaven Nederlandse en buitenlandse vakantiegangers in 2024 samen 19 miljard euro uit aan verblijf in Nederland⁵.

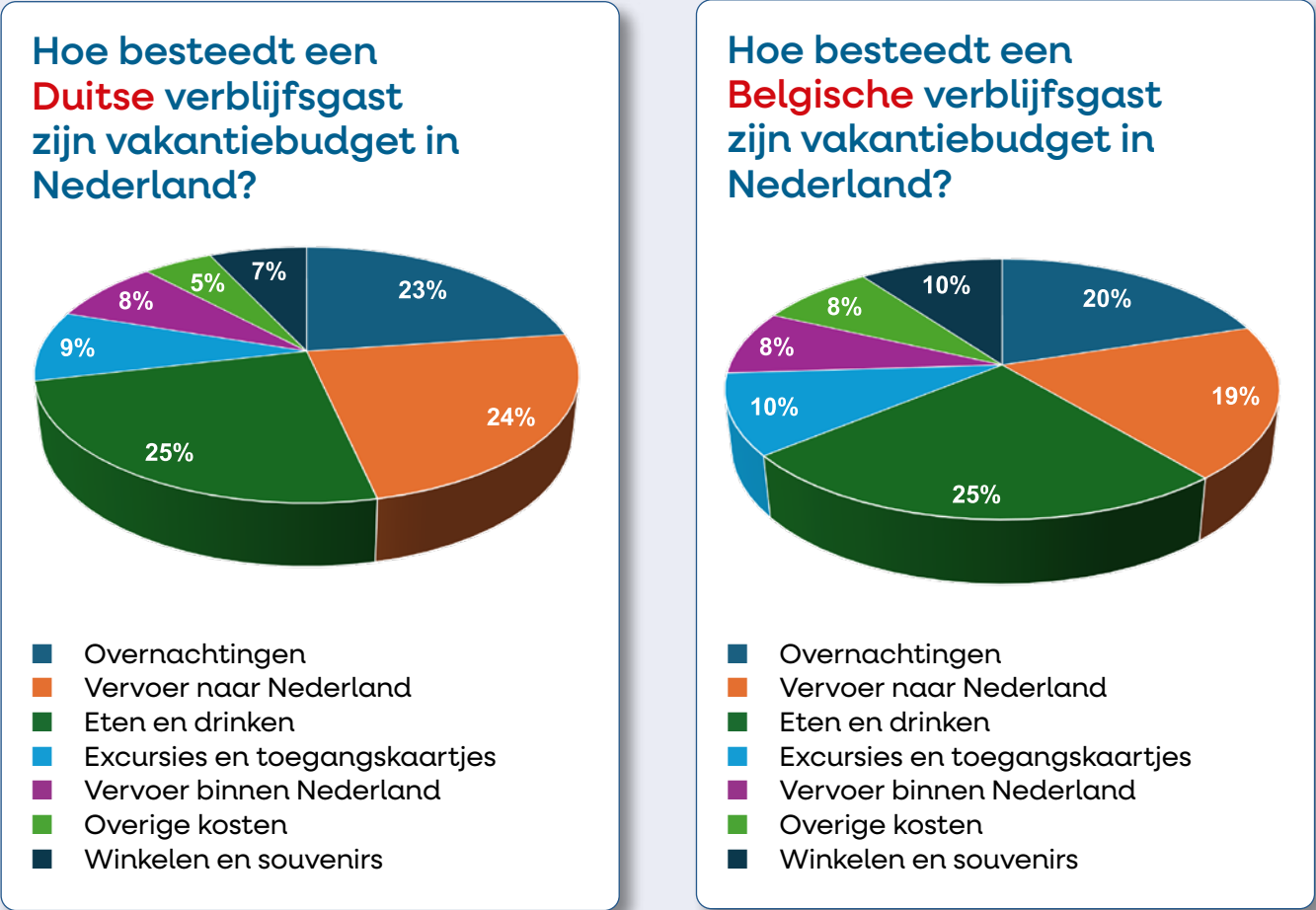
Bestedingen van vakantiegangers in Nederland (2024), in miljarden euro's.

Bron: CBS (<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84765NED/table?searchKeywords=reisverkeer%20export>)

1 Bron: Impactanalyse btw-verhoging logies - Ondernemers en grenseffecten | Rapport | Rijksoverheid.nl
2 Bron: <https://open.overheid.nl/documenten/49af980c-ee30-46a0-b43b-95b30964b0ff/file>
3 Bron: Onderzoek Ginder: In de recreatiesector gaat 38 procent van elke euro naar belastingen - Pretwerk
4 Bron: Vakantie wordt te duur en dus gaan Nederlanders minder op reis – Nu Nieuws 24 | Het Laatste Nieuws uit Nederland | Actuele Updates
5 Aanvullende informatie: van de buitenlandse privéreizen is 89 procent (13.062 miljoen) afkomstig uit Europa (exclusief Nederland), 4 procent uit Noord-Amerika (614 miljoen) en 4,4 procent (641 miljoen) uit Azië. Van de buitenlandse zakelijke reizen is 84 procent (5.380 miljoen) afkomstig uit Europa (exclusief Nederland), 7 procent uit Noord-Amerika (446 miljoen) en vijf procent (323 miljoen) uit Azië. De gemiddelde besteding per overnachting is 83 euro bij de Nederlanders en 343 euro bij de buitenlandse verblijfsgasten.

Buitenlandse verblijfsgasten geven hun geld niet alleen uit aan een bed. Slechts 23 procent van hun budget gaat naar de accommodatie zelf; de overige 77 procent – ruim 11,3 miljard euro – vloeit naar aanverwante sectoren. Volgens het Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) levert elke euro aan logies tot 3,50 euro extra omzet op in winkels, musea en attracties.

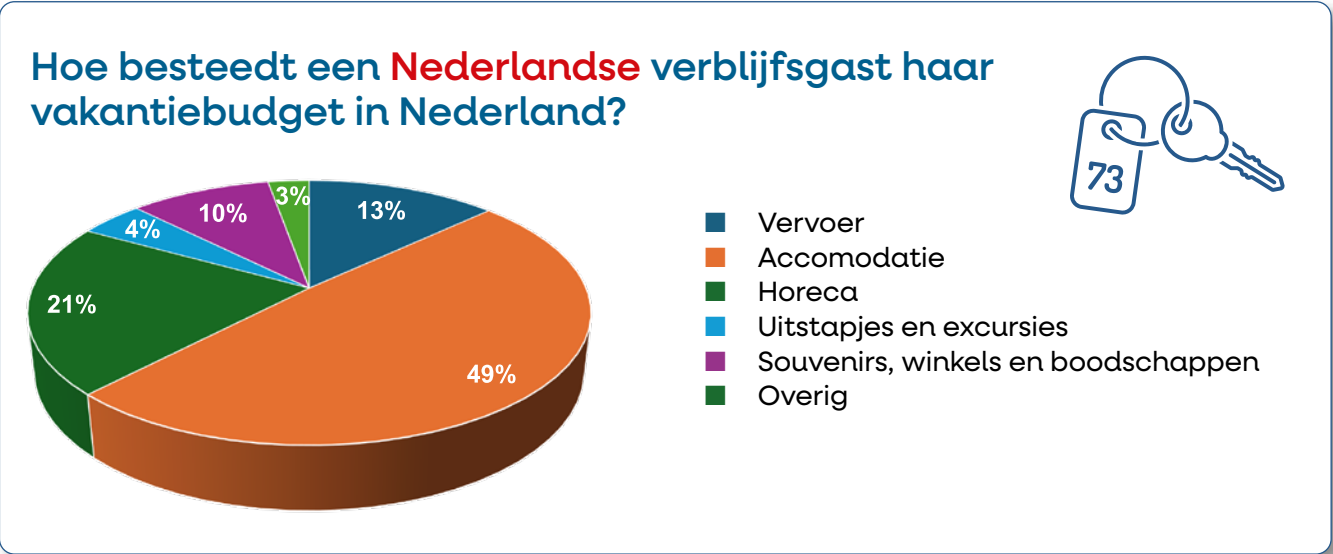

Deze omzetverdeling is afkomstig uit het CBS-onderzoek Onderzoek Inkomend Toerisme, gebaseerd op gegevens uit 2022. De data worden pas weer begin 2027 geactualiseerd, op basis van metingen in 2026.

Nederlandse hotelgasten zorgen voor een vergelijkbaar effect: voor elke euro die zij besteden aan hun verblijf, gaat minstens één euro naar de lokale economie.

“De hotelsector is van grote economische én maatschappelijke waarde voor Nederland.”

Deze omzetverdeling is afkomstig uit het CBS-onderzoek Continue Vakantie Onderzoek gebaseerd op gegevens uit 2024

Die multipliereffecten verklaren waarom de btw-verhoging bij logies niet tot hogere, maar juist tot lagere belastinginkomsten zal leiden. Minder overnachtingen betekenen immers ook minder omzet in horeca, detailhandel en cultuur. Minder verblijfstoerisme betekent dus niet alleen minder hotelgasten, maar ook minder draagvlak voor detailhandel, cultuur en voorzieningen die kleine kernen vitaal houden.

Omzetderving per provincie			
Provincie	Omzetderving scenario Significant APE	Omzetderving scenario Min. van Financiën	In miljoenen euro's
	-30% 5704,1	-8,5% 1616,2	-22% 4183,0
Groningen	34,9	9,9	25,6
Friesland	239,3	67,8	175,5
Drenthe	222,7	63,1	163,3
Overijssel	200,5	56,8	147,0
Flevoland	116,1	32,9	85,1
Gelderland	380,3	107,8	278,9
Utrecht	29,7	8,4	21,8
Noord-Holland	2180,4	617,8	1599,0
Zuid-Holland	642,2	181,9	470,9
Zeeland	820,1	232,4	601,4
Noord-Brabant	339,4	96,2	248,9
Limburg	500,0	141,7	366,6
Totaal	5704,1	1616,2	4183,0

Effect op het voorzieningenniveau

Ook regionaal zijn de gevolgen groot. Als het aantal overnachtingen van vakantiegangers met 8,5 tot 30 procent daalt, loopt de totale omzet van verblijfsgasten met 1,6 tot 5,7 miljard euro terug. Dat raakt vooral toeristische provincies als Noord-Holland, Zeeland en Limburg, waar de bestedingen van gasten een groot deel van de lokale economie vormen.

Minder toeristen betekent minder omzet voor cafés, musea en winkels. Volgens de Museumvereniging bestaat 27 procent van het museumpubliek uit buitenlandse verblijfsgasten – bezoekers die helpen de toegangsprijzen betaalbaar te houden voor scholieren en gezinnen⁶

Uit het Koopstromenonderzoek Friesland 2024 blijkt bovendien dat toeristen in veel kust- en recreatiegemeenten een substantieel deel van de winkelomzet genereren. In sommige plaatsen is hun bijdrage zelfs cruciaal voor het voortbestaan van lokale winkels⁷.

Vooral in Zeeland, Limburg, Friesland en Drenthe komt zo het voorzieningenniveau onder druk te staan. Het prijsverschil met België en Duitsland is daar direct voelbaar. Minder bezoekers leiden tot sluitingen, seizoenswerkloosheid en een verschraling van het lokale aanbod. Waar hotels verdwijnen, sluiten ook de bakker, de fietsenverhuur en het dorpsrestaurant.

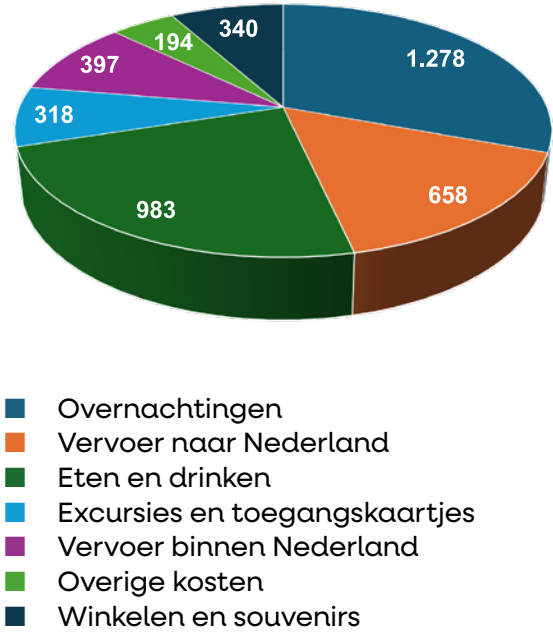
6 Bron: Museumcijfers 2024 | Museumvereniging
7 Bron: Resultaten – Koopstromen

Omzetderving verdeeld over bestedingscategorieën en verdeeld over provincies

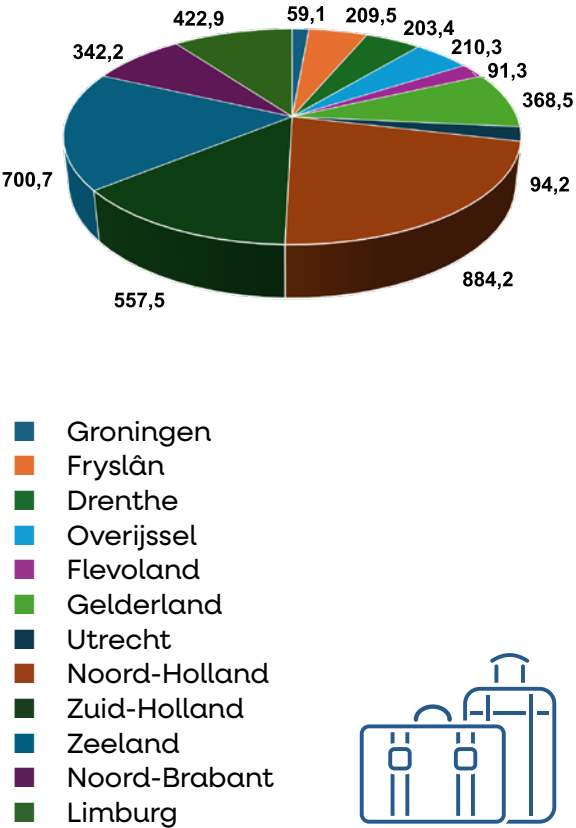
Omdat goed bekend is aan welke categorieën Nederlandse, Duitse en Belgische gasten hun geld uitgeven én ook hoe de overnachtingen over de provincies zijn verdeeld, is inzichtelijk te maken hoe de omzetderving bij deze groepen verblijfstoeristen zowel per bestedingscategorie als per provincie uitpakt.

Zeeland, Limburg en Drenthe worden bovengemiddeld getroffen door de impact op het toerisme, vanwege het hoge aantal verblijfs-gasten per inwoner. Lokale winkels, restaurants, busverbindingen en dagrecreatieve voorzieningen zijn hier sterk afhankelijk van toeristen.

Omzetderving bij 30 procent minder overnachtingen Nederlandse, Duitse en Belgische verblijfstoeristen

Omzetderving bij 30 procent minder Nederlandse, Duitse en Belgische verblijfstoeristen

Btw-verhoging levert geen extra, maar juist minder belasting op

De verhoging van de btw op logies is een sigaar uit eigen doos. Het kabinet rekent op 364 miljoen euro extra btw van hotels en 302 miljoen euro van vakantieparken – samen 666 miljoen euro aan extra inkomsten. Maar dat optimisme negeert de keerzijde. Minder overnachtingen en lagere bestedingen in horeca, winkels en attracties zorgen voor een omzetverlies van maar liefst 5,7 miljard euro in de toeristische sectoren. De derving aan btw-inkomsten loopt daardoor op tot 719 miljoen euro. Per saldo houdt de schatkist dus minder over, niet meer.

Derving btw-inkomsten			
	Omzetderving scenario Significant APE	Omzetderving scenario Min. van Financiën	In miljoenen euro's
	-30%	-8,5%	-22%
Omzetderving toeristische verblijfsgasten (= vakantiegangers in Nederland), in miljoenen euro's	5704	1616	4183
Derving btw-inkomsten	719	204	527

Toelichting: Uitgaande van een gemiddeld btw-tarief van 12,6 procent, omdat in aanverwante sectoren zowel het hoge als het lage btw-tarief van toepassing is. Bovendien is er, bij alcoholhoudende dranken, parkeren en brandstof, sprake van extra belastingheffingen.

Risico op een neerwaartse spiraal

De btw-verhoging zet de winstgevendheid van hotels en vakantieparken verder onder druk. Daardoor wordt minder geïnvesteerd in schoonmaak, onderhoud en arbeidsomstandigheden, met kwaliteitsverlies als risico. Dat leidt tot lagere reviews, minder boekingen en druk op kamerprijzen. Volgens ABN AMRO ziet 98 procent van de gasten hygiëne als doorslaggevende factor bij het boeken van een verblijf.⁸ Hotels met een beoordeling boven de 9 zijn aantoonbaar winstgevender, terwijl een lagere score juist de financiële druk vergroot. Rabobank berekende dat een stijging van één punt in de reviewscore gemiddeld 11 procent meer boe-

kingen oplevert.⁹ Een daling kan dus snel een neerwaartse spiraal veroorzaken van minder kwaliteit en minder omzet.

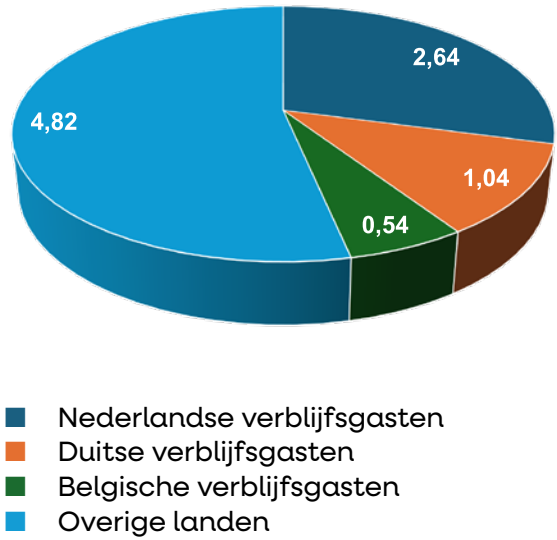
Zakelijke markt verliest ook concurrentiekracht

De btw-verhoging treft niet alleen vakantiegangers, maar ook de zakelijke markt. Buitenlandse zakenreizigers besteden jaarlijks 6,4 miljard euro in Nederland aan overnachtingen, maaltijden en lokale diensten. Nederlandse zakelijke gasten voegen hier nog eens 2,6 miljard euro aan toe. Als hotels minder kunnen investeren in kwaliteit, komt die markt direct onder druk te staan.

Uit een recente enquête van het Hotel Leaders Network blijkt dat tachtig procent van de hotels investeringen uitstelt of schrapt.¹⁰ Ook toeleveranciers signaleren dat onderhoud, duurzaamheid en innovatie stilvallen – met verlies aan aantrekkingskracht tot gevolg, zowel voor vakantiegangers als voor zakelijke gasten.¹¹

8 Bron: De brede gevolgen van de btw-verhoging op overnachtingen - ABN AMRO
9 Bron: Hotels op goede locaties met een hoge reviewscore succesvoller - Rabobank
10 Bron: Waarom een btw-verhoging op vakanties juist minder belastinginkomsten oplevert - ABN AMRO
11 Een zakelijke Nederlandse hotelgast besteedt volgens het CBS 218 euro per overnachting, een zakelijke gast in een vakantiepark besteedt 110 euro per overnachting. Het CBS gaat uit van gemiddeld 148 euro per zakelijke overnachting, wat de totale bestedingen van Nederlandse zakelijke verblijfsgasten op 2.640 miljoen euro brengt.

Bestedingen van zakelijke verblijfsgasten (2024), in miljarden euro's.

Bron: CBS (<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84765NED/table?searchKey=reisverkeer%20export>).

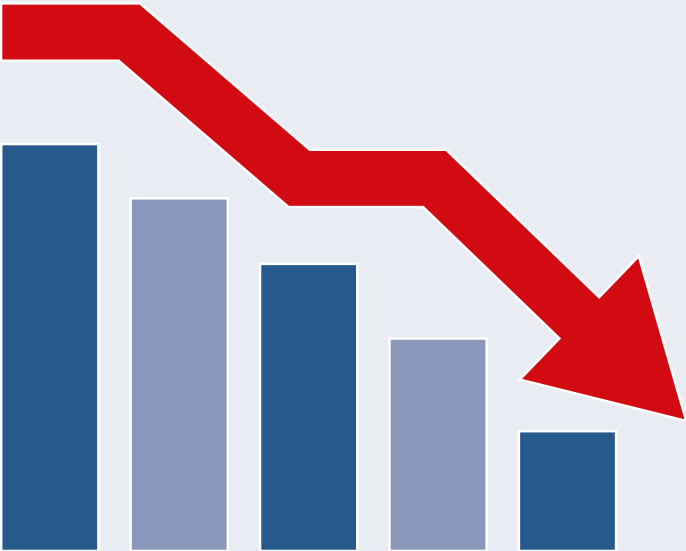
De uitgaven van buitenlandse verblijfsgasten worden door het CBS beschouwd als ‘export’ en deze zijn gebaseerd op de Statistiek Logiesaccommodaties (SLA). Hierdoor hebben ze uitsluitend betrekking op de bestedingen van verblijfsgasten in Nederland. Van de buitenlandse privéreizen komt 89% uit Europa (13.062 miljoen), 4% uit Noord-Amerika (614 miljoen) en 4,4% uit Azië (641 miljoen).

In 2024 vierden 7.751.000 Nederlanders één of meer vakanties in eigen land, met 66 miljoen toeristische overnachtingen en een uitgave van 4.388 miljoen euro.

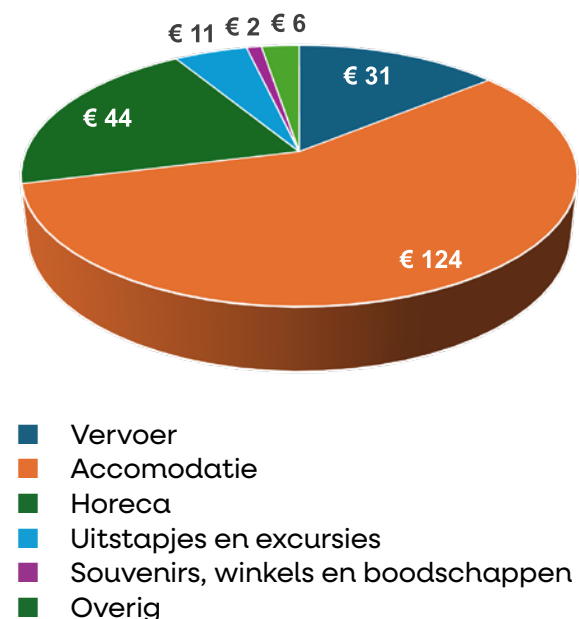
12 Dit is 27 procent van alle hotelovernachtingen

Daarnaast wordt geschat dat er 17,84 miljoen Nederlandse zakelijke overnachtingen plaatsvonden, vaak gekoppeld aan congressen, trainingen en handel. Zakelijke gasten besteedden gemiddeld 148 euro per overnachting, wat neerkomt op een totale raming van 2,64 miljard euro.

Volgens het CBS werden in 2024 ruim 17,5 miljoen zakelijke hotelovernachtingen geboekt, vaak in combinatie met congressen, trainingen of handelsmissies.¹² Vooral bij meerdaagse trainingen hakt de btw-verhoging erin, omdat medewerkers de kosten vaak deels uit eigen zak betalen en de btw niet kunnen terugvorderen. Hetzelfde geldt voor organisaties als onderwijs- en zorginstellingen, banken, stichtingen en overheden, die geen recht hebben op btw-afrek.

Uitgaven Nederlandse zakelijke gasten per overnachting in een hotel of pension

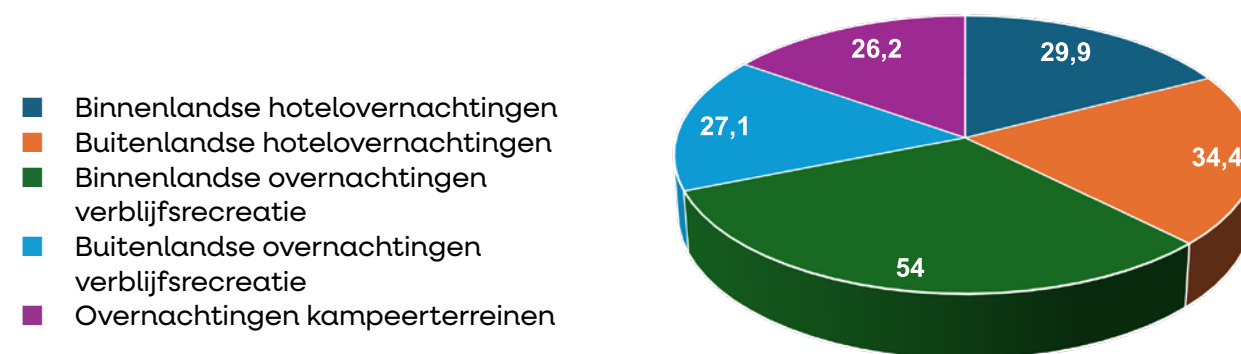
Omdat boekingsplatforms en congresorganisatoren prijzen inclusief btw tonen, wordt Nederland in één klap duurder dan steden als Antwerpen, Düsseldorf of Parijs. Daarmee dreigt ons land terrein te verliezen als congres- en kennisbestemming, juist nu internationale samenwerking onmisbaar is voor innovatie en economische groei.

Bijlage 1: Totaal aantal overnachtingen

Bron: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82058NED/table?ts=1761219993994>

Van de 145,2 miljoen overnachtingen in 2024 hadden er volgens het CBS 64,3 miljoen betrekking op hotels, 26,2 miljoen betrekking op kampeerterreinen en 54,7 miljoen op vakantieparken, groepsaccomodaties en overige verblijfsrecreatieve voorzieningen.

Aantal overnachtingen, in miljoenen (2024)

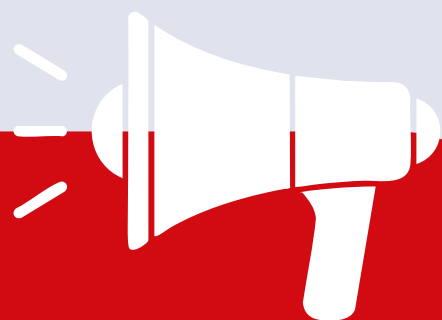

Conclusie: minder toeristen, minder omzet, minder belasting

Zelfs als we alleen kijken naar het effect van de btw-verhoging op vakantiegangers - gasten die privé in een hotel, pension, vakantiewoning of een stacaravan verblijven - zijn de gevolgen al enorm. De btw-verhoging lijkt op papier winst op te leveren, maar in werkelijkheid zorgt de maatregel voor minder toeristen, minder omzet en uiteindelijk minder belastinginkomsten.

Ook de zakelijke markt wordt geraakt. Niet alle zakelijke gasten kunnen btw verrekenen en omdat prijzen vaak inclusief btw worden weergegeven, verliest Nederland aan aantrekkingskracht als bestemming voor congressen en andere zakelijke events.

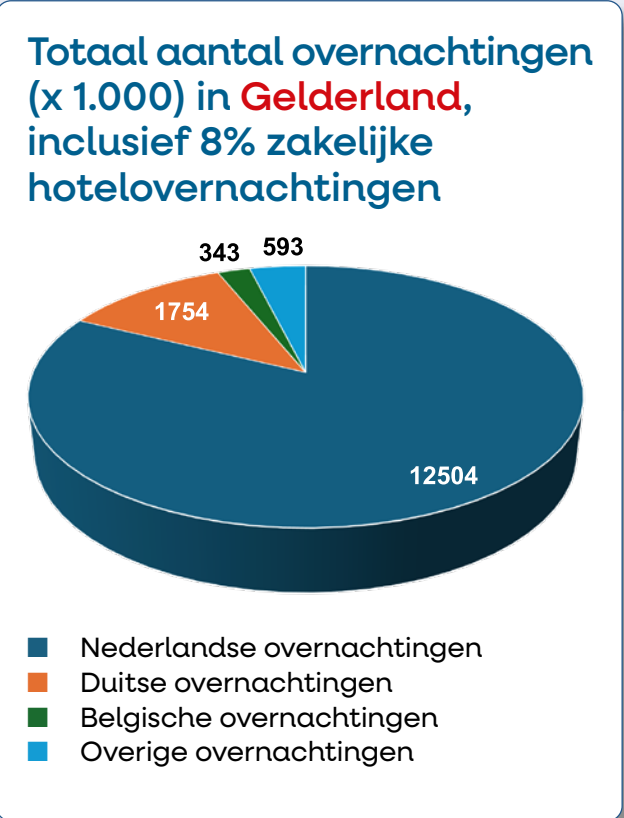
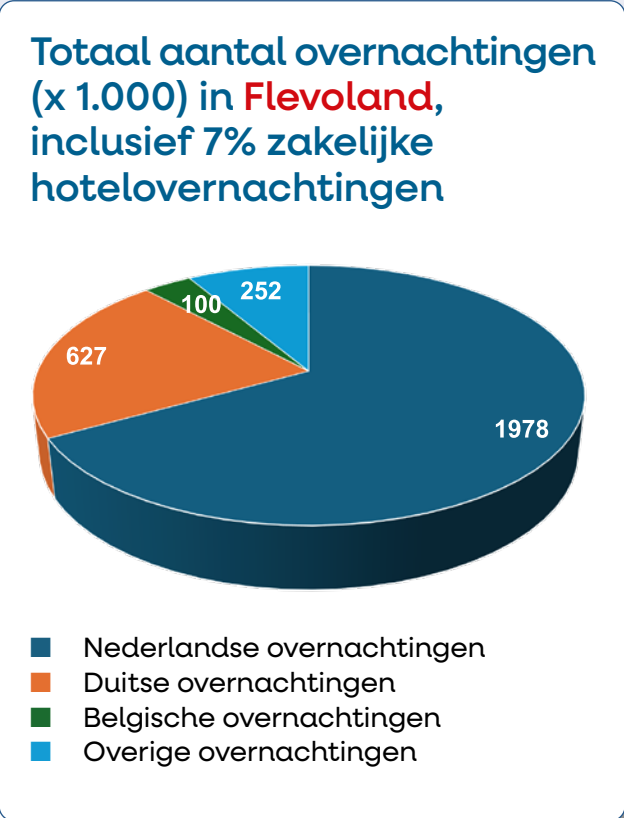
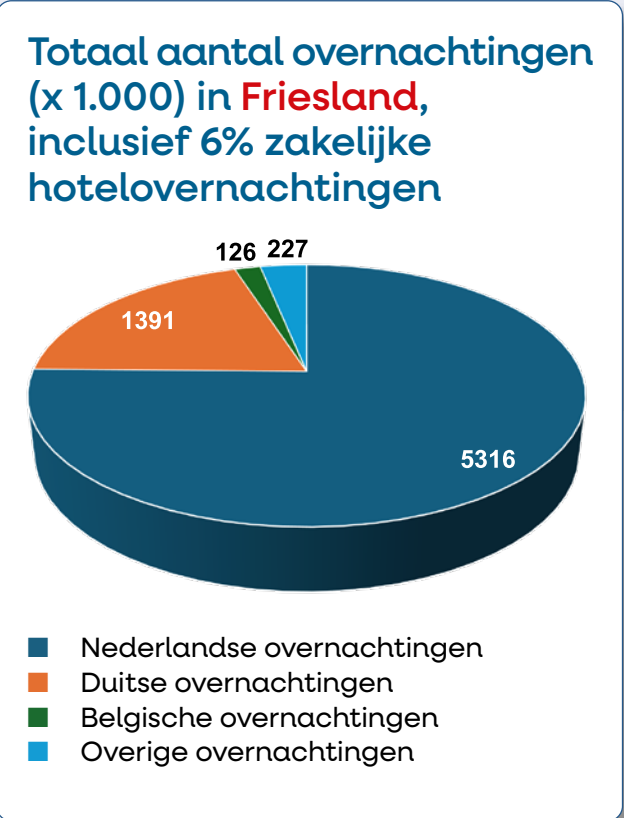
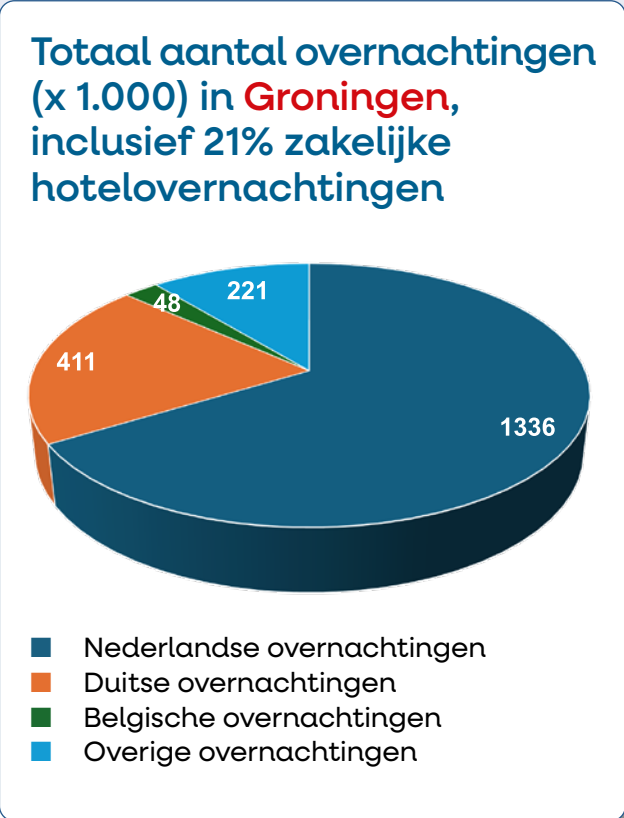
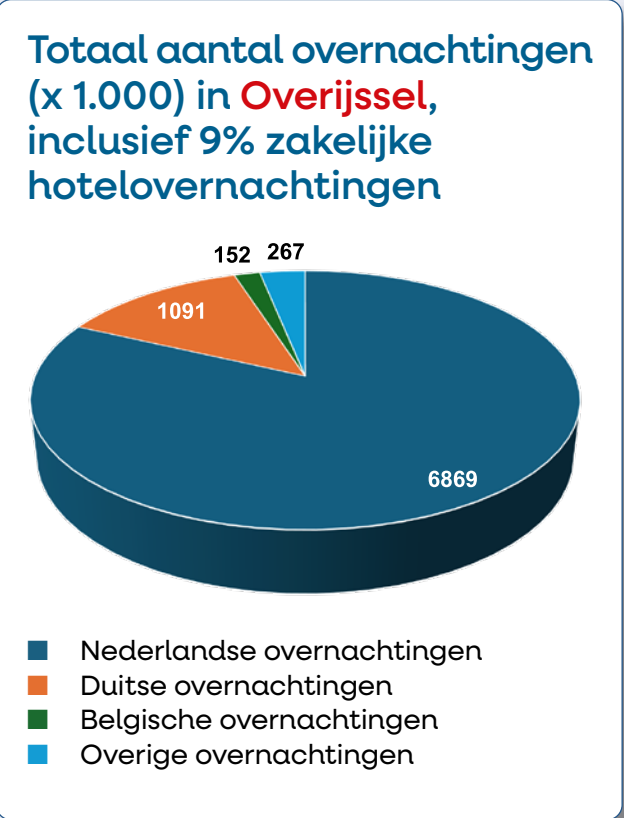
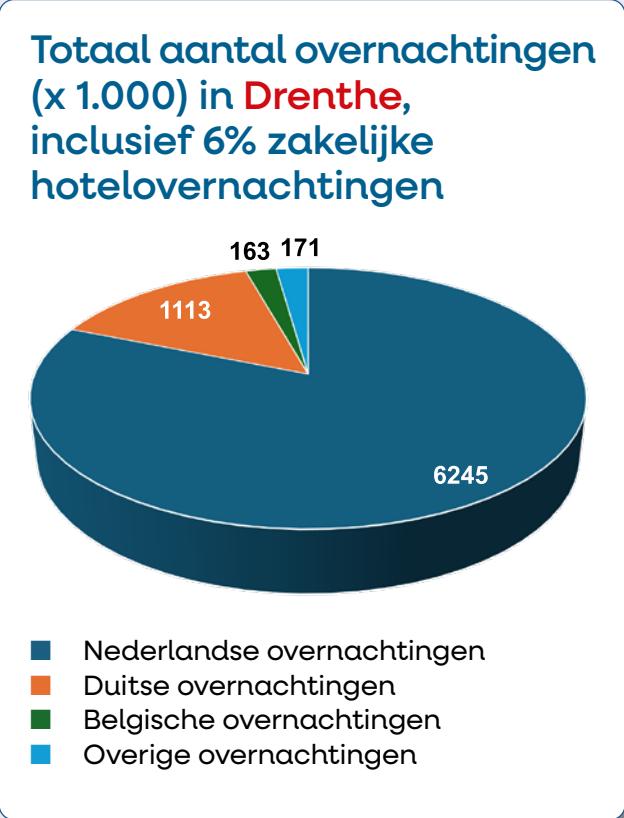
KHN roept het kabinet op de maatregel te heroverwegen, voordat de economische en maatschappelijke schade onomkeerbaar wordt.

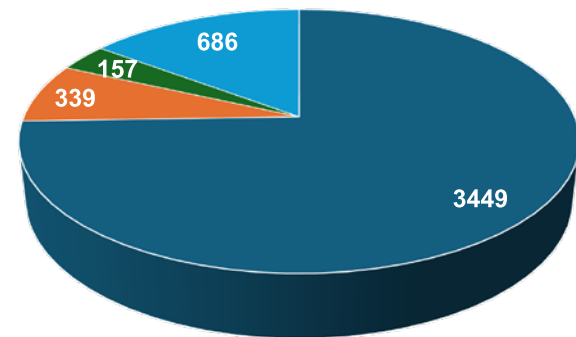
Bijlage 2: aantal overnachtingen per provincie

Alle hotelovernachtingen per provincie, naar herkomstland: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82061NED/table?ts=1761221575973>
Zakelijke hotelovernachtingen per provincie: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82621NED/table?ts=1761647109836>
Overnachtingen in de overige verblijfsrecreatie per provincie <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/82059NED/table?ts=1761221953184>

Opmerking: voor het jaar 2024 is nog onbekend welk deel van de overnachtingen in groepsaccommodaties en overige verblijfsaccommodatie zakelijk is.

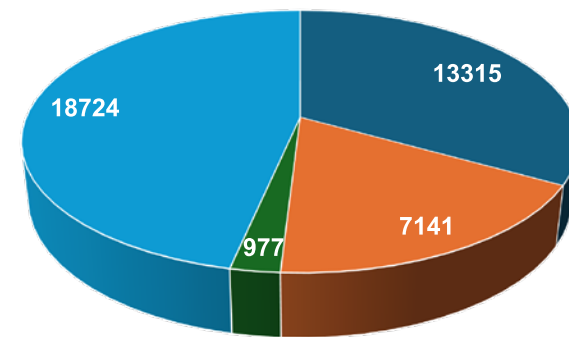

Totaal aantal overnachtingen
(x 1.000) in **Utrecht**,
inclusief 25% zakelijke
hotelovernachtingen

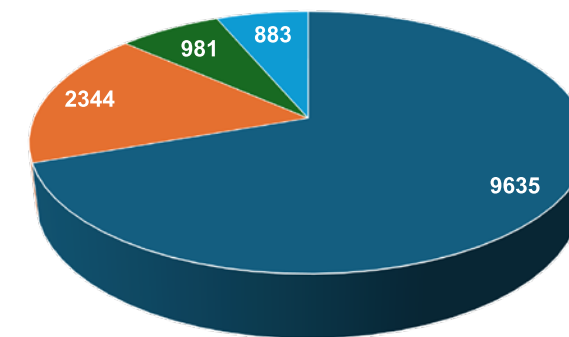
- Nederlandse overnachtingen
- Duitse overnachtingen
- Belgische overnachtingen
- Overige overnachtingen

Totaal aantal overnachtingen
(x 1.000) in **Noord-Holland**,
inclusief 16% zakelijke
hotelovernachtingen

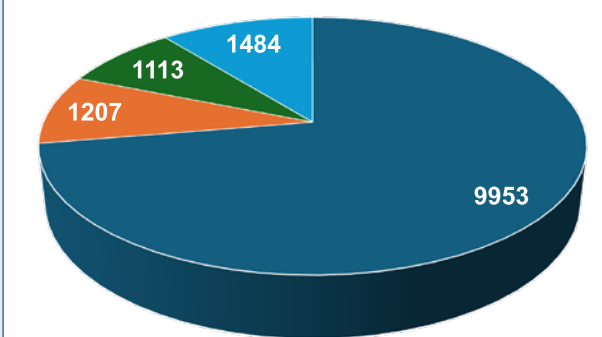
- Nederlandse overnachtingen
- Duitse overnachtingen
- Belgische overnachtingen
- Overige overnachtingen

Totaal aantal overnachtingen
(x 1.000) in **Limburg**,
inclusief 8% zakelijke
hotelovernachtingen

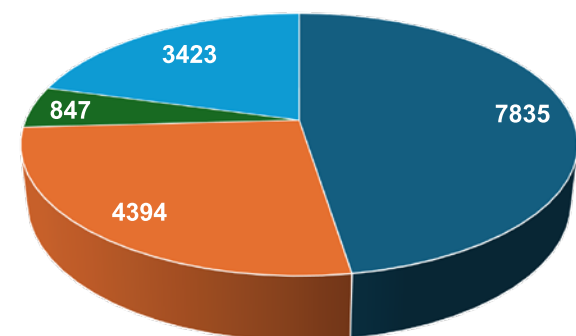
- Nederlandse overnachtingen
- Duitse overnachtingen
- Belgische overnachtingen
- Overige overnachtingen

Totaal aantal overnachtingen
(x 1.000) in **Noord-Brabant**,
inclusief 14% zakelijke
hotelovernachtingen

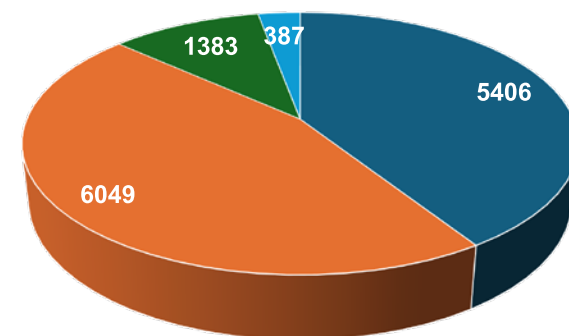
- Nederlandse overnachtingen
- Duitse overnachtingen
- Belgische overnachtingen
- Overige overnachtingen

Totaal aantal overnachtingen
(x 1.000) in **Zuid-Holland**,
inclusief 17% zakelijke
hotelovernachtingen

- Nederlandse overnachtingen
- Duitse overnachtingen
- Belgische overnachtingen
- Overige overnachtingen

Totaal aantal overnachtingen
(x 1.000) in **Zeeland**,
inclusief 4% zakelijke
hotelovernachtingen

- Nederlandse overnachtingen
- Duitse overnachtingen
- Belgische overnachtingen
- Overige overnachtingen

Ondernemen met KHN. Dat werkt.

Koninklijke Horeca Nederland

Postbus 566
3440 AN Woerden
Wipmolenlaan 1
3447 GJ Woerden

T 0348 48 94 89
E info@khn.nl
www.khn.nl

Bezoek ons ook op:

www.khn.nl